

Prof. dr hab. Bogusława Gnela
Katedra Prawa Cywilnego, Gospodarczego
i Prywatnego Międzynarodowego
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

RECENZJA

poprawionej rozprawy doktorskiej mgr Moniki Mozeli pt. „*Odpowiedzialność kontraktowa organizatora imprezy turystycznej*”
przygotowanej pod kierunkiem prof. dr hab. Marleny Pecyny

I.

Tytuł poprawionej rozprawy „*Odpowiedzialność kontraktowa organizatora imprezy turystycznej*” jest tożsamy z tytułem pierwotnej wersji tej rozprawy. Pozostaje zatem potwierdzić zawartą w recenzji z dnia 9 lipca 2019 r. (s. 1 – 2) aprobatę dla wyboru tematu oraz uznanie go za temat mający doniosłe, teoretyczne i praktyczne znaczenie. Warto podkreślić, że nadal nie ma w polskiej literaturze prawniczej publikacji, która w całości przedstawiałaby problematykę odpowiedzialności kontraktowej organizatora imprezy turystycznej na gruncie ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych.

II.

Tytuł rozprawy odpowiada jej treści, chociaż poruszono w niej nie tylko problem odpowiedzialności kontraktowej organizatora imprezy turystycznej, ale także kwestię tego rodzaju odpowiedzialności pozostałych podmiotów profesjonalnych w zakresie turystyki (np. agenta turystycznego), oraz inne, pokrewne zagadnienia (np. dotyczące odpowiedzialności deliktowej). Tak ujęty zakres badań należy uznać za uzasadniony.

Z tytułu rozprawy co prawda nie wynika, w jakim systemie prawnym osadzona jest odpowiedzialność kontraktowa organizatora imprezy turystycznej, ale wypowiedzi zamieszczone we „Wstępie” oraz w pozostałych fragmentach rozprawy pozwalają przyjąć, że

chodzi w niej o system prawa polskiego i o uregulowanie odpowiedzialności organizatora imprezy turystycznej w dyrektywie 2015/2302.

Wobec powyższego rozprawa w istocie jest poświęcona regulacji odpowiedzialności kontraktowej organizatora imprezy turystycznej oraz innych przedsiębiorców turystycznych za niezgodność z umową o udział w imprezie turystycznej, zawartej w dyrektywie 2015/2302, oraz w implementujących jej postanowienia przepisach prawa polskiego.

III.

W ogólnej ocenie układ rozprawy jest prawidłowy. W spisie treści, „Wstępie”, „Zakończeniu” i w „Bibliografii” w zasadzie nie uwzględniono drobnych uwag zgłoszonych w recenzji z dnia 9 lipca 2019 r., dotyczącej pierwotnej wersji rozprawy, a cechą charakterystyczną poprawionej rozprawy jest nadal zamieszczanie w jej tekście dosłownej treści dużej ilości przepisów (lub motywów dyrektyw). Te spostrzeżenia nie mają jednak wpływu na ogólną ocenę poprawionej rozprawy.

IV.

Zgadzam się w zasadzie ze wszystkimi poglądami wyrażonymi w tekście poprawionej rozprawy i jest to stanowisko analogiczne do zajętego w recenzji pierwotnej wersji rozprawy wobec wyrażonych w niej takich samych poglądów, jak w poprawionej rozprawie. Warto jednak podkreślić, że we wszystkich rozdziałach poprawionej rozprawy poglądy wypowiedziane są już z uwzględnieniem literatury lub orzecznictwa, co zasługuje na aprobatę. Nieliczne poglądy, z którymi nie zgadzam się (np. w kwestii posługiwania się przez ustawę o imprezach turystycznych pojęciami charakterystycznymi dla reżimu deliktowego w regulacji odpowiedzialności kontraktowej) są efektem różnic w stanowiskach zajmowanych wobec określonych kwestii prawnych.

Przedmiotem rozprawy są w pewnym zakresie zagadnienia nowe w polskim systemie prawnym, zatem wiele poglądów w niej wyrażonych stanowi wkład w rozwój prawa cywilnego. W szczególności takie znaczenie mają poglądy dotyczące określenia stron i ustalenia treści umowy o udział w imprezie turystycznej, oraz wypowiedzi na temat elementów konstrukcyjnych odpowiedzialności kontraktowej organizatora imprezy turystycznej, oraz innych przedsiębiorców turystycznych.

V.

W recenzji z dnia 9 września 2019 r. pierwotnej wersji rozprawy mgr Moniki Mozeli pt. „*Odpowiedzialność kontraktowa organizatora imprezy turystycznej*”, zgłoszono zastrzeżenia co do poprawności warsztatu naukowego Autorki. Rozważania na większości stron tekstu tej rozprawy pozbawione były bowiem odesłania do podobnych lub odmiennych poglądów doktryny lub orzecznictwa. To uniemożliwiało rzetelną ocenę umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej na tle wymaganego w rozprawie doktorskiej poziomu ogólnej wiedzy teoretycznej w zakresie dyscypliny naukowej, do której zaliczona jest ta rozprawa, oraz aktualnej wiedzy szczegółowej w zakresie tematu rozprawy. Z tych przyczyn stwierdzono, że Doktorantka powinna w szerszym zakresie wykorzystać dorobek doktryny i orzecznictwa dotyczący podstawowych instytucji prawa cywilnego związanych z tematem rozprawy, oraz najnowszą literaturę na temat szczegółowych zagadnień związanych z tym tematem. Wskazano także na inne, drobne uchybienia dostrzeżone w rozprawie.

W związku z powyższym w recenzji pierwotnej wersji rozprawy wniesiono o jej uzupełnienie, przede wszystkim wspomnianą wyżej literaturą i orzecznictwem. Od przedłożenia poprawionej rozprawy uzależniono złożenie wniosku o dalsze stadia przewodu doktorskiego.

VI.

Analiza poprawionej rozprawy doktorskiej pt. „*Odpowiedzialność kontraktowa organizatora imprezy turystycznej*” prowadzi do wniosku, że jej pierwotny tekst został uzupełniony i poprawiony w sposób pozwalający na ocenę, że Doktorantka posiada wiedzę ogólną w zakresie prawa cywilnego, a także pełną wiedzę szczegółową z zakresu tematu rozprawy. Poprawiona rozprawa doktorska świadczy także o umiejętności prowadzenia dyskusji naukowej.

Ze wszystkich rozdziałów poprawionej rozprawy wynika, że Autorka zna literaturę i orzecznictwo dotyczące zagadnień omawianych w tych rozdziałach. Prawidłowo przytacza cudze poglądy i niekiedy podejmuje z nimi polemikę, co czyni w sposób wyważony. O zakresie uzupełnień świadczy poszerzenie tekstu rozprawy o ponad 30 stron, wzbogacenie jej o kilkadziesiąt (60) pozycji literatury i o kilkanaście orzeczeń sądów polskich. Rozprawa zyskała na wprowadzonych poprawkach, a szczególnie jej ostatnie rozdziały.

Dorobek doktryny i orzecznictwa dotyczący podstawowych instytucji prawa cywilnego, analizowanych w tekście rozprawy, został prawidłowo uzupełniony, przede wszystkim o poglądy wyrażone w komentarzach do Kodeksu cywilnego.

Na aprobatę zasługuje uzupełnienie rozprawy o kilkanaście (16) pozycji najnowszej literatury dotyczącej projektów wdrożenia do polskiego systemu prawnego dyrektywy 2015/2302, oraz rozwiązań nowej ustawy o imprezach turystycznych. Ta literatura została dobrana i wykorzystana w sposób prawidłowy.

Nieliczne błędy zauważone w pierwotnej wersji rozprawy zostały w zasadzie usunięte. Przypis 157 (przypis 65 pierwotnej wersji rozprawy) odsyła już prawidłowo do ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Co prawda na s. 101 (s. 92 pierwotnej wersji rozprawy) nadal jest powoływana ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, bez choćby wzmianki o ustawie z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, ale Doktorantka może bronić swojego stanowiska stwierdzeniem, że na s. 101 omawia obowiązujący w „przedostatniej” wersji art. 4 ust. 1 ustawy o usługach turystycznych.

W kwestii działalności regulowanej wspomniany przepis odsyłał rzeczywiście do ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, jednakże został on zmieniony przez art. 47 pkt 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz inne ustawy dotyczące działalności gospodarczej. Od chwili wejścia w życie zmiany brzmienia art. 4 ust.1 ustawy o usługach turystycznych, tj. od dnia 30 kwietnia 2018 r., w zakresie działalności regulowanej ten przepis odsyłał do ustawy z 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców. W tym zakresie wspomniane odesłanie obowiązywało do dnia 1 lipca 2018 r., czyli do daty zmiany tytułu „Ustawa o usługach turystycznych” na „Ustawa o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych”, a także zmiany zakresu tej ustawy. Ustawa o nowym tytule (nazwie) w art. 3 pkt 14 nadal odsyła do ustawy Prawo przedsiębiorców, ale w kwestii pojęcia „przedsiębiorca”. Problematyka przedsiębiorców turystycznych została z niej bowiem wyłączona i zamieszczona w ustawie o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 548), której art. 22 ust. 1 stanowi, że do działalności w zakresie organizowania imprez turystycznych oraz ułatwiania nabywania powiązanych usług turystycznych stosuje się odpowiednio przepisy ustawy Prawo przedsiębiorców dotyczące regulowanej działalności gospodarczej oraz kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy.

Brak „choćby wzmianki o ustawie Prawo przedsiębiorców” na s. 101 rozprawy, nie wpływa na jej ogólną ocenę, podobnie jak fakt, że w poprawionej wersji rozprawy Autorka nadal z reguły nie cytuje obowiązujących tekstów jednolitych ustaw (np. Kodeksu cywilnego czy ustawy o imprezach turystycznych).

VII.

W konkluzji stwierdzam, że poprawiona rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie badanego problemu, wskazuje na posiadanie przez Autorkę ogólnej wiedzy w zakresie prawa cywilnego i szczegółowej wiedzy w zakresie tematu rozprawy, a także na umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Rozprawa spełnia wszystkie wymogi stawiane pracom doktorskim przez art. 13 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1789). W związku z powyższym wnoszę o dalsze stadia przewodu doktorskiego mgr Moniki Mozeli.

Kraków, 1 marca 2020 roku